

Euroskepticism och högerextremism

En fallstudie om det kausala sambandet mellan
högerextremism och EU-opinion

Carl-Henrik Kinhult

940412

Abstract

This study is about the causal-relationship between the rise of far-right political parties and their effect on the public perception or opinion of the EU, based on a case study of empirical analysis of public opinion surveys.

The focus of the study is to identify the causal-relationship between the rise and growth of far-right political parties in EU member states and their effect on the public's perception or opinion of the EU. The study works on the assumption and hypothesis that there is a causal-relationship between the two, that we can identify by applying a hypothetical-deductive methodology on the analysis of empirical data. The study identifies several empirical consequences that should be present if the hypothesis is true.

The result of the study is that there is a causal-relationship between the rise of far-right political parties and public opinion of the EU in that in the short term far-right political parties cause a decline in public opinion that later transitions into a rise in public opinion. The study also concludes that it is more likely that in the initial stage far-right parties effect the public opinion rather than the opposite.

Nyckelord: Euroskepticism, europeisk integration, Högerextremism, Far-right,

Allmän opinion,

Antal ord: 9275

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Syfte och frågeställning.....	6
1.2	Bakgrund	7
1.3	Metod och disposition	7
1.3.1	Val av Fall	10
1.4	Disposition	11
1.5	Material	12
1.5.1	Avgränsning	16
1.6	Tidigare forskning	16
2	Teori	18
2.1	Hur definierar vi högerextremism?	18
2.2	Euroskepticism	20
2.3	Högerextrema partier i fallstudien.....	22
2.3.1	Sverigedemokraterna.....	22
2.3.2	Fidesz	23
2.3.3	Jobbik	23
3	Empiri	24
3.1	Sverige.....	24
3.1.1	Sverigedemokraterna.....	24
3.2	Ungern.....	25
3.2.1	Fidesz	25
3.2.2	Jobbik	26
3.3	EU-opinion	26
3.4	EU-opinion i Sverige.....	26

3.5	EU-opinion i Ungern.....	28
4	Analys.....	30
4.1	Metod och teori	30
4.1.1	Metod	30
4.1.2	Teori	32
4.2	Empirisk prövning av konsekvenserna	33
4.3	Sammanfattning	37
5	Slutsats	39
6	Diskussion	40
	Referenser	42

1 Inledning

Den Europeiska unionen är kanske det mest omfattande och ambitiösa internationella projektet som någonsin har försökts. I efterföljden av andra världskriget började europeiska politiker och nationer från flera av de deltagande länderna, på både den vinnande och den förlorande sidan att arbeta för att i framtiden undvika att någonsin hamna i samma situation igen. Med målet att undvika de krig som präglade Europas historia genom århundrande lades grunden för vad som idag står som ett av de mest omfattande freds-, ekonomi- och internationella projekt som någonsin har försökts sig på. Framgången för det europeiska integrationsprojektet har inte bara lett till en av de längsta perioderna av fred mellan europeiska stormakter och nationer, utan också gjort unionen till den största sammanslagna ekonomiska marknaden i världen. Från en ekonomiska frihandels- och tullunion har EU utvecklats till en allt mer omfattande politisk union med standardiserade lagstiftningsmöjligheter, en intern single-market och egen valuta. Trots motgångar i form av Brexit, Eurokrisen och misslyckandet att hantera flyktingkrisen har EU långsamt fortsatt mot vidare integration inom försvars- och utrikesfrågor. Den ökade politiska och ekonomiska integrationen har dock i många medlemsstater lett till ett ökande missnöje och skepticism mot vidare europeisk opinion från befolkningen och nationella politiska grupperingar, kanske allra mest från högerextrema och nationalistiska partier.

Framgången för nationalistiska eller högerextrema partier som för bara några årtionden sedan hade setts som ointressanta eller olämpliga av större delen av den europeiska befolkningen är idag ett faktum i ett växande antal medlemsstater. Partier som tidigare har avskrivits som allt för extrema eller radikala i sina politiska åsikter vinner i dag allt fler mandat och många fall regeringsplatser i flera av Europas ledande demokratier. Den nationalistiska ideologi som förkastades efter andra världskriget upplever idag en renässans runt om i Europa, vilket skapar frågor, inte bara om det europeiska projektets framtid utan även i hur väl dessa partier egentligen representera folket runt om i Europa. Är fortsatta integration rätt väg framåt och vad tycker folk verkligen om EU? Hur påverkar dessa partier ett folks åsikter om EU?

Jag kommer i denna studie att titta på hur människors opinion att fokusera på hur tillväxten av högerextrema partier påverkar ett lands opinion av EU. Genom att jämföra befolkningen i två olika länders opinion över tid, i relation till tillväxten av högerextrema partier i nationell lagstiftning hoppas jag kunna bidra till att vissa eller förklara hur dessa partier påverkar EU:s framtid.

1.1 Syfte och frågeställning

Uppsatsens syfte är att undersöka hur tillväxten av högerextrema politiska partier påverkar EU-medlemsstaters befolknings opinion av EU. Det huvudsakliga målet för studien är att identifiera och studera kausaliteten mellan framgången för högerextrema partier i nationella val och landets opinion för EU. Studien kommer utifrån existerande litteratur identifiera vad som kännetecknar ett högerextremt parti, för att sedan genomföra en fallstudie av de två utvalda europeiska länderna, Sverige och Ungern för att besvara hur tillväxten av högerextrema, ”far-right”-partier påverkar ett lands opinion av EU. Studien kommer att besvara frågeställningen:

- Hur påverkar tillväxten av högerextrema partier inom nationella lagstiftningsorgan en befolknings opinion om EU?
- Leder framväxten av högerextrema partier till en ökad opinion om EU eller tvärtom?

I uppsatsen kommer jag att använda mig av ett antal indikatorer för allmän opinion kring EU-relaterade frågor, hämtade från Eurobarometern, för att ta fram ett mått för den allmän opinionen befolkning har för EU. Studien kommer att använda sig av existerande forskning för att identifiera vad som karakteriserar ett högerextremt parti, samt en fungerande definition av euroskepticism för att förklara varför vi kan förvänta oss att se skillnader i allmän opinion baserat på tillväxten av dessa typer av partier. Studien kommer sedan att studera de utvalda indikatorerna för tillit eller förtroende för EU som hämtats ur Eurobarometern och jämför dem med tillväxten av högerextrema partier inom landet över en viss tidsperiod.

1.2 Bakgrund

Sedan 1973 har olika EU-insitutioner genomfört och publicerat olika opinionsmätningar med syftet att mäta den allmänna opinionen i samtliga medlemsstater. Mätningarna sker vanligtvis var sjätte månad i form av en allt mer standardiserad opinionsundersökning, men kan också ske i samband eller relation till Europaparlamentsval eller särskilda händelser i världen och EU. Mätningarna har oftast en stor bredd av frågor från medborgarnas föreställningar eller bild av olika EU-åtgärder och institutioner, samt de utmaningar som EU står inför i framtiden. Särskild vikt läggs även på den allmänna opinionen för EU rent generellt, samt för de olika institutionerna (Europaparlamentet, 2020).

Existensen av högerextrema politiska åsikter och politiska rörelser är ingen nyhet i europeisk politisk miljö. Genom 1900-talet kan man konstatera tre historiska vågor av högerextremism i Europa: nyfascism mellan 1945–1955, högerpopulism mellan 1955–1980, samt den radikala högern mellan 1980–2000. Nyfascism efter andra världskriget var i mångt och mycket en kvarleva av fascistiska gruppering som samarbetat med de fascistiska regimer som förlorat kriget. På grund av en allmän avsky mot högerextremistiska politiska åsikter som rådde under tiden uppnådde dessa gruppering väldigt lite reell makt och inflytande inom nationell politik (Mudde, 2019).

Högerpopulismen under mitten av 1900-talet byggde till stor del på medlemmar från de nyfascistiska partierna som istället för att förespråka direkt ideologisk fascism gömde sina åsikter och ideologier bakom populistiska meddelanden riktade mot specifika lokal eller nationella politiska problem (Mudde, 2019).

Det kan argumenteras att den sista vågen av högerextremism borde delas upp i två, den första är framväxten av radikala högerpartier inom ett flertal västeuropeiska länder och den andra är den tillväxt dessa partier har sett under 2000-talet, vilket tog partierna från obskyra till mainstream med allt större inflytande i länders nationella politik (Mudde, 2019). Den uppsats kommer att fokusera på partier som vid en historisk definition skulle sägas falla under den tredje vågen av högerextremism.

1.3 Metod och disposition

Uppsatsens epistemologi är baserad ur kritisk rationalism, med antagandet att där finns en objektiv verklighet ur vilken vi kan få kunskap genom observation och deduktivt resonemang. Den tilltänkta forskningsdesignen för uppsatsen är en fallstudie av EU-opinionen hos tre olika europeiska länder genom en co-variationsstudie kring hur tillväxten av högerextrema partier påverkar ländernas EU-opinion. Studiens val av epistemologi baseras på forskningsfrågans X-centriska natur, där fokus ligger på att undersöka om tillväxten av högerextrema partier (X) påverkar ett lands opinion av EU (Y). Kritisk realism framgår som det mest naturliga valet av epistemologiskt och ontologiskt tillvägagångssätt för denna typ av fråga (Blatter & Haverland, 2012).

Uppsatsen bygger på en co-variansstudie av två utvalda länders EU-opinion för att studera hur opinionen för EU över tid har förändrats i samband och jämförelse med tillväxten av euroskeptiska eller kritiska, högerextrema partier. Målet är att studera den kausala relationen mellan tillväxten av högerextrema partier och EU-opinionen i medlemsländerna med en beskrivande och förklarande ansats. Genom att studera sambandet mellan de två variablerna kan vi dra slutsatser för hur tillväxten av politiska partier påverkar folkets opinion inom olika politiska frågor (Blatter & Haverland, 2012).

Studien bygger på en fallstudie där valet av fall gjorts utifrån en ”mest olika”-design baserad på Mills *method of agreement*:

“If two or more instances of the phenomenon under investigation have only one circumstance in common, the circumstance in which alone all the instances agree, is the cause /or effect of the given phenomenon.” (Blatter & Haverland, 2012. P. 48).

Detta för att enklare kunna undvika potentiella förändringar i opinionen från andra variabler. Genom att använda oss av en ”mest olika”-design kan vi uppnå en högre reliabilitet genom att eliminera felkällor baserade på geografiska, kulturella och socio-ekonomiska förhållanden (Blatter & Haverland, 2012. P. 48). Genom att välja våra fall från länder som till stor del skiljer sig från varandra förutom på punkten att de har sett en ökning i högerextrema politiska partier i nationell lagstiftning kan vi genom deduktivt resonemang dra slutsatser för hur tillväxten av dessa partier påverkar ett lands opinion av EU. Denna design möjliggör också att använda oss av ett land som saknar ett högerextremt parti som en ytterligare kontrollvariabel för vår forskningsfråga, vilket ger högre validitet till studien genom att säkerställa att förändringarna i opinion är relaterade till tillväxten av högerextrema partier (Blatter & Haverland, 2012. P. 48).

Den centrala problematiken med att studera den kausala relationen mellan högerextrema partier och EU-opinion kan beskrivas som en ”hönan eller ägget”-dilemma. När

vi tittar på relationen mellan partier och opinion är den kausala relationen inte nödvändigtvis bestämd. Folkets opinions förändringar kan leda till att partier väljer att själv adoptera en viss politisk ställning som en strategi för att uppnå bättre valresultat, alternativt kan framgång för politiska partier leda till att de bättre kan forma allmänhetens opinion i enlighet med sin egen. Detta är särskilt relevant i frågor kring europeisk integration (De Vries, 2020).

För att lösa den problematik kommer uppsatsen att tillämpa en hypotetisk-deduktiv metod av teoriprovande karaktär, där Sverige och Ungern används som fall i fallstudien. Metoden utgår från att vi kan formulera en hypotes eller teori för att sedan utifrån denna kunna identifiera ett antal empiriska konsekvenser eller implikationer som, ifall vår teori stämmer borde förekomma i de utvalda fallen. Vi kan sedan göra en empirisk prövning av om de förväntade konsekvenserna stämmer eller inte, vilket ger oss möjligheten att dra en slutsats kring vår teori. Schematiskt kan metoden beskrivas enligt följande:

1. Hypotes,
2. Härledning av empiriska konsekvenser som gäller om hypotesen är sann,
3. Empirisk prövning av konsekvenserna,
4. Slutsats för om hypotesen har stöd eller inte (Teorell – Svensson, 2007, s.50).

Uppsatsens hypotes bygger på en väldigt grundläggande logisk deduktion: om politiska partier formar allmän opinion och högerextrema partier är mer sannolika eller benägna till mer euroskeptiska politiska åsikter så borde en ökning för högerextrema partier leda till en ökning i negativ EU-opinion. Samtidigt borde då också gälla att om allmän opinion skiftar politiska partier borde en ökande eller minskande EU-opinion påverkar de högerextrema partiernas framgång. Hypotesen kan kortfattat formuleras som: ”där finns ett kausalt samband mellan tillväxten av högerextrema partier och EU-opinion”.

Nästa steg blir nu att identifiera ett antal empiriska konsekvenser som borde förekomma i våra utvalda fall om vår hypotes stämmer. Som konstaterats ovan föreligger det ett ”hönan och ägget”-dilemma när det kommer till sambandet mellan politiska partier och allmän opinion i att båda kan forma eller påverka den andra. För att undvika denna problematik har uppsatsen hypotes formulerat medvetet brett för att tillåta för ett större antal möjliga empiriska konsekvenser genom att kunna beräkna för flera olika möjliga samband. Utifrån antagandet att euroskeptiska högerextrema partier är mer sannolika än inte att ha en mer negativ bild av EU, vilket i sin tur borde speglas av väljarna kan vi konstatera ett flertal möjliga empiriska konsekvenser, till exempel:

1. Om högerextrema partier formar allmän opinion borde vi se att en ökning i högerextrema partier leder till eller sker i samband med en ökning i negativ EU-opinion,
2. Om allmän opinion för EU påverkar framgången för högerextrema politiska partier borde en ökning i negativ allmän opinion för EU leda till eller ske i samband med en ökning för högerextrema partier,

Dessa två empiriska konsekvenser utgör inte samtliga möjliga tänkbara konsekvenser, men fungerar som de mest sannolika utifrån vad vi kan förvänta oss att identifiera. Då uppsatsen syfte är att studera och konstatera sambandet mellan allmän EU-opinion och tillväxten av högerextrema partier ger denna konstruktion oss störst möjlighet att beräkna för den kausala riktningen mellan EU-opinion och högerextrema partier. Dessa två ovanstående empiriska konsekvenser är vad vi kan förvänta oss eller borde se utifrån den bakomliggande teorin för hur högerextrema partier positionerar sig eller tar ställning mot EU.

Den empiriska prövningen kommer att bygga på en genomgång och analys av opinionsmätningar från de två utvalda ländernas EU-opinion hämtat från Eurobarometern. Genom att använda två utvalda indikatorer för allmän EU-opinion inom det tidsintervall som överensstämmer med de högerextrema partiernas tillväxt. Genom att gå igenom detta material kan vi konstatera huruvida våra förväntade empiriska konsekvenser ovan är stämmer eller inte.

1.3.1 Val av Fall

Studien kommer att använda sig av Sverige och Ungern som fall av länder som har eller saknar högerextrema partier i sina nationella lagstiftningsorgan för att kunna jämföra förändringarna i opinionen över tid. Både Sverige och Ungern har haft en tillväxt hos högerextrema partier inom de senaste åren, Sverige med Sverigedemokraterna år 2010 och Ungern med Jobbik och Fidesz som tidigaste 1998, men senare med allt större framgång 2010 (CIA World Factbook 2020). Genom att jämföra dessa två fall med varierande bakgrund kan vi dra slutsatser kring hur högerextrema partier påverkar landets opinion av EU. En co-varianstabell kan formuleras enligt följande tabell:

Variable Type	Label	Sweden	Hungary
Control Variable	Geographical Location	Northern Europe	Eastern Europe

Control Variable	Joined the EU	1995	2004
Control Variable	Cultural Background	Nordic state	Former Soviet State
Control Variable	Time period	2009-2019	2009-2019
Independent Variable	<i>Far-right political parties in parliament</i>	Sweden Democrats	Fidesz and Jobbik
Dependent Variable	<i>Public Opinion of the EU</i>	?	?

Kategoriseringen av Sverigedemokrater, respektive Jobbik och Fidesz som högerextrema partier kommer att genomföra i uppsatsens teori och kommer huvudsakligen att bygga på en jämförelse mellan partiernas partiprinciper och motsvarande ideal i jämförelse med existerande teoretiska definitioner för vad som utmärker ett högerextremt parti.

Valet av Sverige och Ungern har, som tidigare nämnts, gjorts i enlighet med en ”mest olika”-design där fokus har legat på att identifiera två existerande europeiska länder med störst möjliga skillnad i bakomliggande variabler som skulle tänkas kunna påverka landets opinion. Urval har gjorts för att beräkna för geografisk position för att undvika lokal geografiska variabler, ländernas tillträde till EU för att beräkna för skillnader utifrån längden på medlemskapet, samt den samhällskulturella bakgrunden. Detta urval har gjorts i strävan efter förbättrad reliabilitet vid analys av hur högerextrema partier påverkar EU-opinion.

1.4 Disposition

Uppsatsen kommer att följa en börja med att gå igenom den teoretiska bakgrund till vad som kännetecknar och utgör grund för att definieras som ett högerextremt eller euroskeptiskt parti. Denna definition kommer att hämtas ur den existerande litteraturen kring högerextremism och euroskepticism som finns tillgänglig och sedan appliceras på de två utvalda fallen för att motivera validiteten i deras användning som grund för fallstudien.

Den empiriska delen kommer huvudsakligen att bestå av insamlat material om ländernas EU-opinion hämtat från Eurobarometern. Målet med denna del är att presentera ländernas EU-opinion över tid, samt att kortfattat reflektera kring vad som presenteras.

I uppsatsens analysdel att genomföra en analys av hur materialet som presenterat i empirin besvarar studiens frågeställning. Genom att studera materialet i empirin och tillämpa deduktivt resonemang kan vi dra slutsatser för vår frågeställning. Om vi kan se att Sverige och Ungerns EU-opinion har haft en förändring över tid i relation till tillväxten av deras höger-extrema partier kan vi dra slutsatsen att tillväxten av högerextrema partier påverkar ett lands EU-opinion. Detta kommer sedan att formuleras i en slutsats.

Slutligen kommer jag att inkludera en kortare diskussion kring uppsatsens slutsats och eventuella rekommendationer för framtida forskningsmöjligheter kopplat till forskningsområdet.

1.5 Material

Uppsatsen huvudsakliga material består av tidigare existerande facklitteratur, vars syfte är att ge den teoretiska bakgrund som är nödvändig för att kunna analysera påverkan som högerextrema partier har på EU-opinion, samt av opinionsmätningar som inhämtats från Eurobarometern. Detta material har inhämtats med målet att undvika kontroversiella eller, från det nuvarande forskningsläget, avvikande definitioner. Då uppsatsen kan sägas ha mer av en teoriprovande karaktär än teoriskapande, eftersom målet är att titta på hur högerextrema partier påverkar EU-opinion genom en fallstudie av Sverige och Ungern, framstår det som lämpligt att undvika förvirring för vilka definitioner som använts vid framtagandet av analysen.

Som mått för EU-opinion kommer uppsatsen att utgå ifrån två indikatorfrågor, hämtade ur Eurobarometern. De två indikatorerna har valts genom att identifiera variabler i Eurobarometern som är tillräckligt generella i sin formulering och definition för att kunna fungera som ett allmänt mått för EU-opinion. Målet har varit att undvika indikatorer som är allt för snäva eller specifika i sin definition för att kunna appliceras på EU som en helhet. Indikatorer rörande individuella sakfrågor eller institutioner ligger utanför uppsatsens intresse och omfång, vilket är att ta ett mer övergripande perspektiv till frågeställningen.

Den första indikatorn som hämtats ur Eurobarometern rör folks bild av EU i ren allmänhet. Frågan är formulerad som:

”In general, does the European Union conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?” (Eurobarometern, 2020).

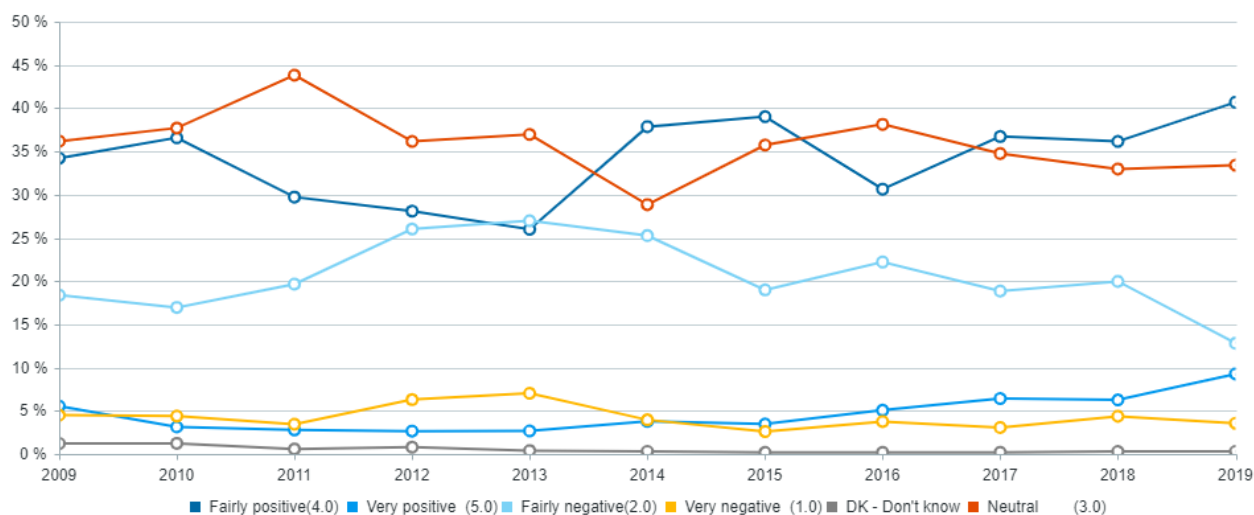
Svarsmöjligheterna till frågan är formulerade enligt en femfaldig, ordinalskala med rangordnat enligt följande:

1. Very negative,
2. Fairly negative,
3. Neutral,
4. Fairly positive,
5. Very positive.

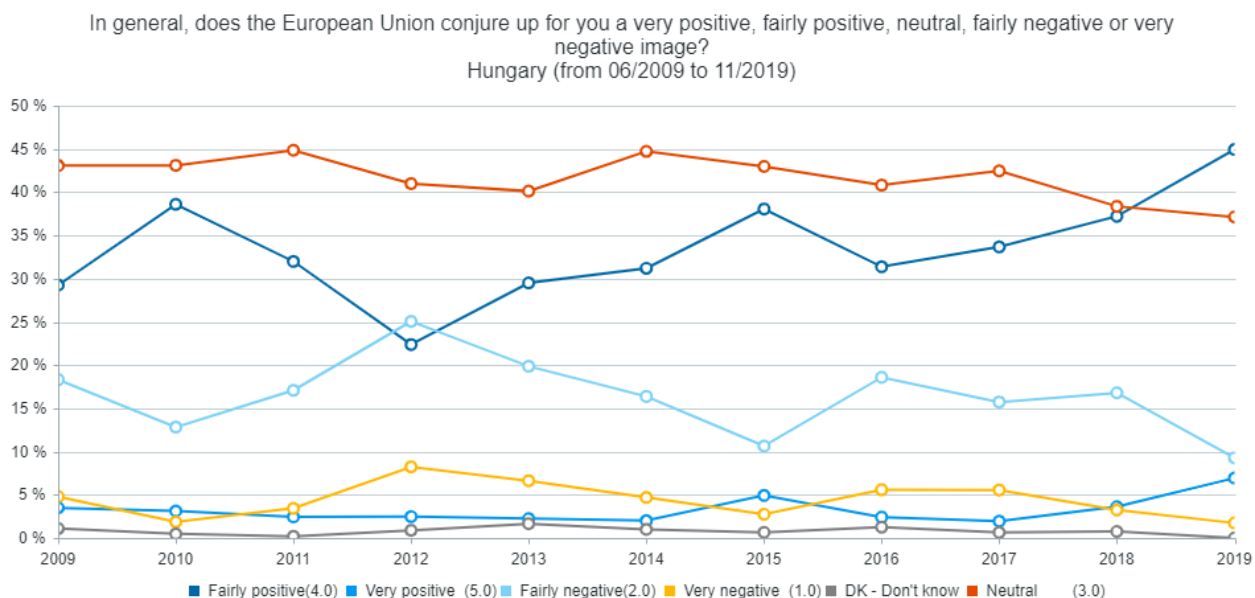
Skalan tillåter även för svarande att inte veta hur deras bild av EU ser ut. För denna studie kommer detta alternativ av lämnas till största del orörd i analysen, på grund en brist på möjligheter att bestämma huruvida svarande är mer sannolika att vara positiva eller negativt inställda till EU. Tabellerna för denna indikator presenteras nedan, uppdelat mellan de två aktuella länderna i fallstudien.

Tabell 1.1: Indikator för Sveriges EU-opinion

In general, does the European Union conjure up for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?
Sweden (from 06/2009 to 11/2019)

Tabell 1.2: Indikator för Ungerns EU-opinion

Den andra indikatorn bygger i likhet med den första på en ordinalskala, den här gången rörande bilden av hur demokrati fungerar i EU. Frågan är formulerad som:

”On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with the way democracy works in... How about the way democracy works in the European Union?” (Eurobarometern, 2020).

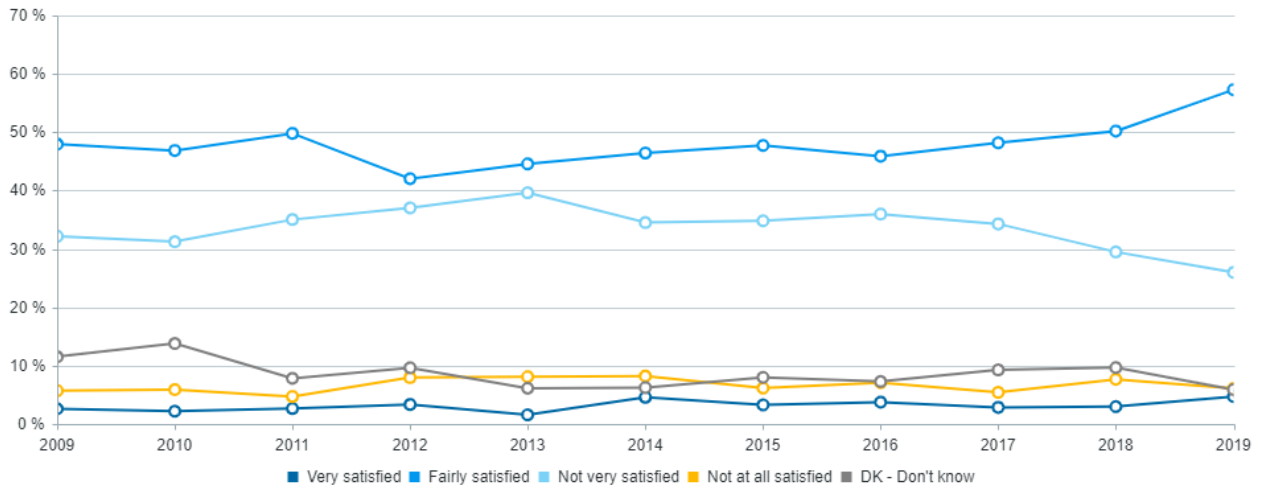
De möjliga svaren är:

1. Not at all satisfied,
2. Not very satisfied,
3. Fairly Satisfied,
4. Very satisfied.

Även här kommer svaren för ”vet ej” att huvudsakligen ignoreras i analysen, på grund av avsaknaden av möjlighet att göra antaganden kring huruvida de speglar en negativ eller positiv syn på EU.

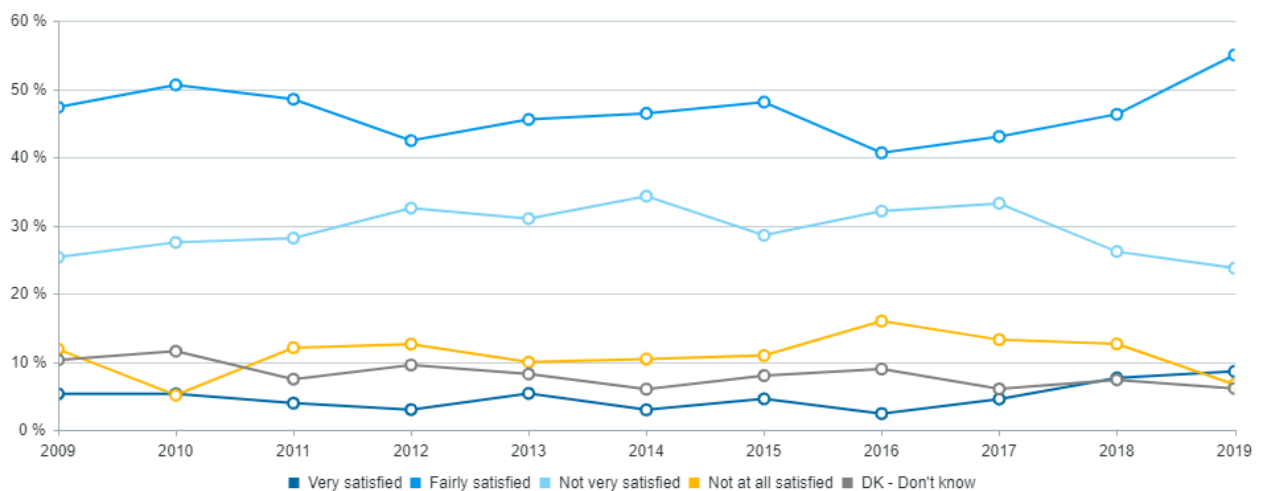
Tabell 2.1: Indikator 2 för Sveriges EU-opinion

On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with the way democracy works in (your country)? Would you say you are ... ?
 How about the way democracy works in the European Union?
 Sweden (from 10/2009 to 11/2019)

Tabell 2.2: Indikator 2 för Ungerns EU-opinion

On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with the way democracy works in (your country)? Would you say you are ... ?
 How about the way democracy works in the European Union?
 Hungary (from 10/2009 to 11/2019)

Vid urvalet har stor vikt lagts på att identifiera och använda indikatorer med en hög nivå av generalitet, snarare än specificitet. Målet med uppsatsen är att titta på EU-opinion i sin helhet i relation till tillväxten av högerextrema partier. Både indikator 1 och indikator 2 har valts med detta i åtanke. Allmän opinion bygger i mångt och mycket på attityder och åsikter i relation till en särskild fråga eller företeelse. Indikator 1 bygger på svarandes bild av EU som en helhet, snarare än bilden av en särskild institution eller politisk ställning, medan indikator 2 är aningen mer snäv i sin frågeställning, men rör ett begrepp så omfattande att det kan likställas eller jämföras med den mer generella indikatorn. Vidare har stor vikt lagts på att identifiera två indikatorer med identiska eller liknande mätskala. För att underlätta för en analys och jämförelse av indikatorerna och för att kunna likställa dem som fungerande

indikator för allmän opinion har både indikatorerna en ordinalskala med fem eller sex liknande alternativ. I analysdelen kommer en uppdelning mellan positiv och negativ opinion att göras för att lättare kunna identifiera trender eller utvecklingar i de två riktningarna. När detta görs kommer de neutrala svaren i indikator 1 att räknas in i de mer positiva svaren. Anledningen till detta att uppsatsen intresserar sig för hur högerextrema partier påverkar EU opinion i fråga om positiv eller negativ riktning. I enlighet med den teoretiska bakgrund som presenteras kommer ett antagande göras att de som ställer sig mer neutrala till EU är mindre sannolika att ha starka euroskeptiska åsikter. Vikt har också lagts vid den utvalda tidsperioden för studien. Sverige fick sitt första högerextrema parti i riksdagen genom Sverigedemokraternas framgång i valet 2010, samtidigt som Ungern fick sitt andra och mer extrema högerextrema parti i sitt eget val 2010, framstod det som lämpligt att använda sig av detta år som utgångspunkt för studien (Valmyndigheten 2010; NSD 2020). För att ge utrymme för att studera det kausala sambandet mellan högerextrema partier inkluderades även året 2009 för att beräkna för ifall den allmänna opinionen leder till högerextrem tillväxt eller tvärtom.

1.5.1 Avgränsning

Uppsatsen kommer att begränsa sig till att titta på förändringar i EU-opinion i länderna Sverige och Ungern eftersom dessa lämpar sig bäst för en ”mest olika”-design analys på grund av skillnaderna i ländernas bakgrund och förutsättningar. Målet med uppsatsen är att använda sig av existerande teoretiska begrepp för att analysera utvecklingen av den allmänna opinionen i landet över tid. Tidsloppet som kommer att studeras är begränsat till perioden 2009–2019, eftersom båda ländernas högextrema partier först tog sin plats i nationella lagstiftningsorgan året 2010 ger denna period bäst möjlighet för att studera partiernas effekt på opinionen. Uppsatsen kommer att använda sig av två variabler, hämtade ur Eurobarometern, som indikatorer på allmän opinion för EU.

1.6 Tidigare forskning

De centrala begreppen för uppsatsen är euroskepticism, högerextremism och allmän opinion. Dessa tre områden har omfattande forskning kring sig, vilket öppnar upp möjligheten för en

enorm bredd av källor och inspiration. Samtidigt öppnar volymen upp för problematik kring fungerande definitioner och operationalisering av de olika begreppen. På grund av detta har särskild vikt lagts på att fokusera på litteratur med hög acceptans inom den vetenskapliga allmänheten när det kommer till att ta fram de definitioner som uppsatsen väljer att använda sig av för de ovanstående begreppen.

En av de främsta forskarna när det kommer till frågan om politisk extremism och populism inom europeisk politik är den nederländska forskaren Cas Mudde vars forskning huvudsakligen fokuserar på frågor kring politiska partier, extremism, demokrati och civilsamhället inom ramen av europeisk politik. Redan 1996 identifierade Mudde över 58 olika karaktäriserande drag som kan länkas till högerextrema partier i sin text *The war of words defining the extreme right party family* i *West European Politics*, vilken har legat till grund för mycket av den efterkommande forskningen kring hur man definierar högerextrema politiska partier. Genom åren har Muddes vidare forskning preciserat sin definition för vad som definierar högerextremism till en klassifikation som oftast används i ämnet idag (Golder, 2016; Muis, J. and Immerzeel, T. 2017). Cas Muddes senaste verk är boken *The far right today* från 2019, bygger vidare på det bakomliggande forskningsunderlaget för att förklara orsaken och bakgrunden till högerextremism i dagens politiska situation. Uppsatsens definition och teori kring vad som utmärker och klassificera högerextrema partier kommer till stor del att hämtas från Cas Muddes arbete i kombination med efterföljande verk från andra forskare inom området.

I likhet med högerextremism har euroskepticism en omfattande och välutvecklad forskningsscen med studier kring flera olika forskningsdiscipliner. Ett av de ledande verken som kommit att definiera forskningen kring euroskepticism är Catherine De Vries bok *Euroscepticism and the Future of European intergation*. Som vann European Union Studies Association Best Book in EU Studies-priset. I boken går De Vries igenom de grundläggande och bakomliggande orsakerna och problematiken när det kommer till allmän opinion mot EU. Detta kombineras med omfattande analys av opinionsdata för att definiera vad, hur och varför när det kommer till euroskepticism.

2 Teori

I följande stycke kommer jag att presentera den teoretiska bakgrunden som ligger till grund för uppsatsen, samt operationalisera vad uppsatsen menar med begreppen högerextrema partier och euroskepticism. Först kommer jag att presentera hur högerextrema partier och euroskepticism har definierats i existerande litteratur, hur den teoretiska bakgrunden för begreppen ser ut, samt ta fram den definition som uppsatsen kommer att använda sig av. Jag kommer också att presentera exempel på kännetecknande högerextrema politiska åsikter. Därefter kommer jag kortfattat gå igenom de tre utvalda fallen och presentera hur de relaterar till den teoretiska bakgrunden.

2.1 Hur definierar vi högerextremism?

I en av sina tidigare studier kring vad som definierar högerextremism tog Cas Mudde fram 58 olika karaktäriserande drag som kan länkas med högerextrema partier (Mudde, 1996). Detta kan tjäna till att förklara varför man i modern ämneslitteratur ofta kan hitta samma politiska parti under en rad olika benämningar eller definitioner. Svårigheten i att förklara vad som särskiljer ett extremhögerparti från ett far-right parti eller ett populistiskt, radikalt högerparti kan vara svårt att särskilja, vilket bidrar till en allt större osäkerhet i vad det är som faktiskt diskuteras i existerande forskning (Immerzeel – Muis, 2017). Denna uppsats kommer att använda sig av vad som under de senaste åren har kommit att bli normen för att definiera och klassificera högerextrema partier. Denna definition bygger på särskiljning mellan radikalism och extremism, samt existens av populism och nationalism i partiets ideologi.

När vi pratar om skillnaden mellan radikala högerpartier och extremistiska högerpartier är det viktigt att betona att ett parti kan vara mer eller mindre populistiskt eller nationalistiskt, men det är antingen eller radikalt eller extremistiskt när vi pratar om far-right politiska partier. Ett extremistiskt parti är direkt antidemokratiskt i sin ideologi. Extremistiska parti jobbar för att avskaffa demokratiska institutioner och idéer i sin helhet och ersätta dem med sitt eget politiska system. Radikala partier skiljer sig från detta genom att inte vara direkt

förkastande av demokratiska principer, snarare framställer de sig som kritiska till existerande politiska system, vilka de strävar efter att reformera till sitt eget ideella system. Separationen mellan radikalism och extremism kan till viss del tillstrykas tyska konstitutionell lag, där extremistiska partier är direkt förbjuden på grund av deras antidemokratiska idéer, medan radikala partier är tillåtna (Golder, 2016).

Radikalism och extremism fungerar huvudsakligen som ett sätt att särskilja olika varianter eller typer av far-right partier, men säger oss egentligen inget om ett parti faktiskt är högerextremt eller inte. För att konstatera detta behöver vi titta på förekomsten av populism och nationalism i ett givet partis politik (Golder, 2016).

Populism kan i sig vara ett svårdefinierat begrepp när det kommer till statsvetenskapliga studier. För uppsatsens ändamål kommer populism att innebära en typ av politisk ideologi, samt ett sätt att utöva politik, med syfte att uppnå eller behålla makt. Populism som en ideologi bygger på försvar av en redan existerande kultur inom ett land mot en på något viss inkräktande utomstående inflytande. Denna typ av ideologi kan skilja sig vilt i sina värderingar, från försvar av en modern kultur eller religion mot en tillsynes eller inbillade mindre modern, till exempel västvärlden vs. Islam, alternativt med äldre och mer konservativa värderingar mot nyare mer liberala värderingar, till exempel katolicism (Lazaridis, m.fl. 2016). Ideologisk populism är ofta av sina natur konservativa och försöker bibehålla existerande samhällsstrukturer så som de populistiska partierna uppfattar dem. Populismen bygger på idén att samhället är indelat i två motstridiga grupperingar, ofta definierats som "folket" och "eliten". Målet enligt populism är att politiken ska reflektera "folkets" vilja, vilken populismen säger sig företräda. Populistiska partier eller politiker förespråkar en version av demokrati som är betydligt mer illiberala än existerande demokratiska system, där "folkets" vilja inte borde begränsas av konstitutionella regler och maktfördelningar där skydd av minoriteter och individuella rättigheter underkastas majoritetens vilja. Populismen i sin grund bygger på att aktivera eller involvera folks ogillan av existerande maktstruktur oavsett de kontextuella omständigheterna (Golder, 2016).

Nationalism bygger på idén att staten och nationen är eller bör sammankopplas. Vad som utgör en nation kan variera från land till land, men kan ofta delas upp mellan civil nationalism, där staten är den huvudsakliga aktören och kan "välja" vem eller vilka som omfattas av eller tillhöra nationen i fråga. Valet kan vara variera från födelseort, kulturella värderingar eller traditioner, men har inget nödvändigt krav på homogenitet. En person kan vara född etniskt utanför nationen, men genom egna val efterfölja eller leva enligt de krav och värderingar som efterfrågas för att vara en del av nationen. Etniska nationalism är till motsatts

byggd på tillhörandet av en specifik etnicitet, ett språk eller en religion. Medlemskap i nationen är nedärvt vid födseln och är av sin natur exkluderande (Golder, 2016). Nationalism är inte exklusivt till högerextrema partier, vilket är varför termen nativism ofta används för att särskilja högerextrema partier från de mer accepterade politiska partierna. Nativism kombinerar vanlig nationalism med xenofobi, genom att kräva eller förespråka att staten bara bör bestå av medlemmar från den ”infödda” gruppen. ”Infödda” innebär inte nödvändigtvis att en person måste vara etniskt född i gruppen, då även civil nationalism kan hänvisa de ”infödda”, utan bygger snarare på en påhittad idé om vem som tillhör eller inte tillhör en nation. Icke-”infödda” kan identifieras baserat på avvikelser från den påhittade nationens kulturella eller religiösa värderingar, vilket ibland kan leda till diskrimination mot minoriteter inom nationen, till exempel homosexuella (Golder, 2016).

Något som är värt att ta upp är idén att far-right partier är av sin natur fascistiska. Även om fascism kan vara en del av ett partis historiska eller politiska bakgrund betyder det inte nödvändigtvis att samtliga högerextrema partier är fascistiska. Fascistiska partier är faller oftast under någon form av extremversion av populistisk nationalism. De är alltså ett populistiskt, nationalistiskt och extremistiskt parti. Samtidigt kan det sägas att den politik som förs av tillsynes radikala högerextrema partier, även om det inte direkt förespråkas eller görs tydligt för väljarna ibland kan bygga på en önskan att återgå eller övergå till ett mer fascistiskt styre. Somliga partier väljer att i detta öppna för en mindre extrem och mer radikal politik, med syftet att få tillräckligt med makt att kunna införa fascistiska system. Skillnaden mellan extremism och radikalism är inte alltid helt tydliga och radikalism kan ibland vara ett försök att rentvätta mer extrema politiska idéer till en större befolkning (Golder, 2016).

2.2 Euroskepticism

Termen euroskepticism används ofta i vardagliga termer för att beskriva missnöje eller opposition till EU, dess institutioner eller delar av den policy som EU arbetar för. Anti-EU sentiment har under 2000-talet ökat, kanske som del av ett antal större policy misslyckanden från EU:s sida i form av långsam hantering av Eurozonkrisen eller migrationskrisen, till en sådan nivå att EU-kritisk politik idag genomsyrar både nationella och EU-lagstiftningsorgan (Vasilopoulou, 2018. p. 1).

Även om euroskepticism inte är begränsad till högerextrema partier eller grupper kan vi konstatera att fenomenet är särskilt närvarande i dessa grupperingar, samt att flera av de starkaste eller mest högljudda motståndarna till EU-projektet går att identifiera inom grupper och partier som faller under partiklassifikationen av högerextrema partier som getts i föregående stycken. Europeisk integration, och i förlängning EU, ses av dessa partier som hot mot den tilltänkta nationalstaten och den kulturella homogeniteten som dessa partier eftersträvar och söker implementera i hemlandet (Vasilopoulou, 2016).

Trots att högerextrema partier verkar vara mer sannolika eller mer benägna att använda sig av euroskepticism i sitt politiska arbete kan det konstateras att sättet eller till vilken grad dessa partier väljer att placera sig politiskt mot EU kan skilja sig kraftigt från parti till parti. Även om två grupper kan sägas ha liknande eller identiska ideologiska bakgrunder verkar frågan hur gruppen positionerar sig till EU kunna delas upp eller säras beroende på olika anledningar. Litteraturen om euroskepticism delar ofta in dessa anledningar mellan partiideologiska och nationaltaktiska förklaringar i ett försök att förklara och förstå orsaken bakom hur ett parti väljer att förhålla sig EU. Dessa har gett upphov till två separata skolor för att förklara euroskepticism: *the North Carolina and the Sussex' schools of euroscepticism* (Vasilopoulou, 2016. p. 3).

Den nordcarolinska skolan bygger huvudsakligen på partiideologiska idéer för vad som orsakar eller förklarar euroskepticism. Splittringar mellan nationella och europeiska intressen, ideologiska ställningstaganden till europeisk integration väger tyngst när man försöker förklara hur eller varför ett parti agerar i europeisk politik. Sussex-skolan tar istället positionen att euroskepticism kan förklaras utifrån att studera partier som strategiska aktörer som strävar och agerar utifrån partisystematiska anledningar, samt utifrån tillgången till politiska ämbeten och hur politiska konkurrenter eller koalitionspartner väljer att positionera sig (Vasilopoulou, 2016. p. 3). Dessa två skolor är inte nödvändigtvis exkluderande utan istället förstärkande i att hjälpa oss att förstå olika aspekter av euroskepticism.

Euroskepticism kan i praktiken ta flera olika former beroende på nivån av stöd baserat på vad Cathrine De Vries kallar för de fyra typerna av stöd och skepticism. Genom att kategorisera länder eller grupperingar utifrån deras positiva eller negativa stöd för EU-policy och EU-styre kan vi dela in dessa grupperingar i olika former av euroskepticism. En grupp med negativt stöd för både policy och styre klassificeras som "Exit-skeptiska". Dessa typer av grupper ser möjligheten med deras länder utanför EU som en förbättring jämfört att vara en del av unionen. Negativt policystöd men positivt styresstöd klassificeras som "policy-skeptiska", där idén om överstatliga lösningar och samarbeten är att fördrö framför

individuella lösningar, men att nuvarande eller tidigare policy är problematiska av varierande anledningar. ”Regim-skeptiska”, dvs. policypositiva men styresnegativa menar i sin tur att överstatliga lösningar är problematiska, ofta på grund av bristande demokratiska anledningar, men att fördelarna med medlemskapet är att föredra framför avsaknaden. Slutligen kan de som är positiva till både EU-styre och EU-styre klassificeras som lojala supportrar, dvs. icke-euroskeptiska (De Vries, 2018).

2.3 Högerextrema partier i fallstudien

I studien har tre olika politiska partier identifierats som högerextrema. I följande stycke kommer motivationen bakom denna klassificering att presenteras. Partierna kommer att identifieras och klassificeras utifrån radikalism vs. Extremism, existensen av nationalistiska samt populistiska inslag och utifrån deras euroskeptiska klassifikation.

2.3.1 Sverigedemokraterna

I termer av radikalism vs. Extremism placerar sig Sverigedemokraterna väl inom den radikala delen av högerextremism. I partiets partiprogram slås det tydliga fram att partiet bygger på en demokratisk värderingsgrund där målet är att forma om existerande system och policy i deras egen bild (SD 2014). Samtidigt finns det i partiprogrammet inslag tydliga inslag av nationalism, till exempel i fråga om demokratiska grunder där följande citat går att hitta:

”Demokrati betyder folkstyre och Sverigedemokraternas uppfattning är att man inte helt kan förbigå ordet ”folk” i begreppet folkstyre och att folkstyret i längden riskerar att bli mycket problematiskt att upprätthålla i en stat som bebos av flera folk, där det inte råder konsensus kring vilka som skall räknas till folket och där det kanske inte ens förekommer en gemensam arena för debatt eftersom invånarna i staten inte talar samma språk.” (SD 2014).

Liknande aspekter av nationalism dyker upp runt om i partiprogrammet, vilket klart cementerar Sverigedemokraterna som ett öppet och erkänt nationalistiskt parti. I frågan om populism finns tydliga anspelningar runt om partiprogrammet, vilket kan ses i citat ovan med särdelningen mellan olika ”folk”. Samtidigt utövar partiet civil nationalism, där vem som är ”svensk” avgörs av kulturella värderingar, snarare än etniska (SD 2014). Partiet har i tidigare

val kunnat klassificeras som öppet Exit-skeptiska i sin hållning till EU (De Vries, 2018). I senaste Europaparlamentsvalet har dock partiet skiftat till en mer ”regim”- alternativt ”policy”-skeptiskhållning, där idén att överge EU har försvunnit och ersatts med att omarbete EU-institutioner eller policy istället (SD 2019).

2.3.2 Fidesz

Även Fidesz faller i dag under den radikala versionen av högerextremism, ett långt frånsteg från partiets historiska grunder som en vänsterliberal studentrörelse. Partiet arbetar inom gränsen för demokratiska värderingar, om än med en idé om stärkt centralt styre. Partiet är öppet och tydligt placerat som nationalistiskt med starka hänvisningar till nationell stolthet och självstyre och beskyddande av ungerska etniska minoriteter i grannländerna. Partiet är populistiskt i sin vision att bygga ett Ungern med en stark nationell elit- och medelklass i grunden. Partiet är ”regim”-euroskeptiskt med ett starkt motstånd till överstatligt beslutsfattande, men samtidigt ett starkt stöd för de existerande policyfördelarna av unionsmedlemskapet (Rajcsányi G, 2018).

2.3.3 Jobbik

Jobbik är faller i likhet med de två andra partierna under den radikala versionen av högerextremism, om än betydligt mer extremistiskt än föregående partier. Partiet jobbar och uttrycker sig inom gränsen för demokratiska värderingar, men är i många frågor betydligt mindre tydliga med om det är faktiska värderingar eller en valstrategi för att vinna mer stöd. Partiets ideologi är fylld med hänvisningar till ”Ungern vs Andra”-mentalitet, och separation i åsynen för ungrare mot zigenar- och judebefolkningen i landet, vilket ofta hänvisas eller tas upp som ett populistiskt verktyg i politiska uttalande och annan kommunikation. Partiet är varierande Exit- eller ”regim”-euroskeptiska i sin syn på EU (Murer, J. 2015).

3 Empiri

Jag kommer i följande stycke att presentera den empiriska data som ligger till grunden för studien. Först kommer de högerextrema partiernas valresultat och tillväxt under den utvalda tidsperioden att presenteras, därefter kommer ländernas EU-opinion under samma tidsperiod att presenteras genom de utvalda indikatorerna. Indikatorerna kommer först att presenteras i sin helhet för att sedan i analysen delas upp mellan negativ och positiv opinion.

3.1 Sverige

Sverige har i dagsläget ett högerextremt parti i riksdagen genom Sverigedemokraterna. Partiet är ett självbeskrivet nationalistiskt och socialkonservativt parti som först grundades 1988 med motstånd mot invandring som huvudsyfte, vilket också kompletterades med motstånd mot globalisering och EU-medlemskap (Nationalencyklopedin, 2020).

3.1.1 Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna tog sina första mandat i svenska riksdagen efter riksdagsvalet 2010, där partiet för första gången lyckades ta sig över fyraprocentsspärren, vilket resulterade i 20 av 349 mandat med 5,7 procent av rösterna (Valmyndigheten, 2010). Under den följande mandatperioden växte stödet för Sverigedemokraterna som i nästa val 2014 fick 12,86 procent av rösterna vilket gjorde partiet till Sveriges tredje största parti med knappt 13 procent av rösterna och 49 mandat (Valmyndigheten, 2014). Slutligen i valet 2018 fick partiet 17,53 procent av rösterna, motsvarande 62 mandat, vilket cementerat partiet position som Sverige tredje största parti (Valmyndigheten, 2018). Sammanfattat kan Sverigedemokraternas valresultat under den utvalda tidsperioden summeras som följande:

	Antal röster i procent	Antal mandat i riksdagen
2010	5,7	20
2014	12,86	49
2018	17,53	62

Källa: Valmyndigheten

3.2 Ungern

Ungern har i dagsläget två högerextrema partier i form av det nationalist-konservativa Fidesz och det radikal-nationalistiska Jobbik. Fidesz grundades 1988 som en vänsterliberal studentrörelse, men gick i samband med valet av Viktor Orbán som partiledare över till en mer nationalkonservativ riktning med en starkt invandringsfientlighet och nationalistisk karaktär (Nationalencyklopedin, 2020). Jobbik grundades 2003 som ett starkt nationalistiskt parti med patriotism, motstånd mot EU-medlemskap och globalisering som centrala aspekter i deras politik (Nationalencyklopedin, 2020). Ungerska parlamentet gick över från att ha 386 platser till 199 mellan valen 2010–2014 (Reuters, 2020).

3.2.1 Fidesz

Fidesz fick sina första mandat i det ungerska parlamentet redan 1990-talet, under den period där partiet fortfarande var mer av en vänsterliberal studentrörelse. I valen 1990 och 1994 fick partiet 8,95, respektive 7,02 procent av rösterna och satt i opposition. I och med Orbán tillträdde som partiledare och partiets svängning mot mer konservativa värden och värderingar lyckades partiet få 28,18 procent av rösterna i valet 1998, vilket i samband med andra koalitionspartier räckte till att göra Orbán till premiärminister. Trots individuella framgångar i antalet mandat i valen 2002 och 2006, med 41, respektive 42% av rösterna lyckades partiet inte att bli styrande parti utan satt som största oppositionsparti. 2010 lyckades partiet att få egen majoritet i parlamentet och bli största regeringsparti med 52,73 procent av rösterna (NSD, 2020). I valet 2014 tappade partiet ett antal mandat men lyckades fortfarande behålla regeringsmakten med 44,87 procent av rösterna. Samma blev också fallet i valet 2018,

där partiet fick 49,27 procent av rösterna (Reuters, 2020). Sammanfattat kan Fidesz valresultat under den för uppsatsen intressanta tidsperioden summeras som följande:

	Antal röster i procent	Antal mandat i parlamentet
2010	52,73	227
2014	44,87	133
2018	48,85	134

Källa: Reuters och NSD

3.2.2 Jobbik

Jobbik tog sina första mandat i ungerska parlamentet i valet 2010, där partiet lyckades att få hela 16,67 procent av rösterna, vilket resulterade i 47 mandat. 2014 fick partiet 20,3 procent av rösterna och 23 mandat. I det senaste valet fick partiet 19,35 procent av rösterna och 25 mandat (Reuters, 2020). Sammanfattat kan Jobbik valresultat under den för uppsatsen intressanta tidsperioden summeras som följande:

	Antal röster i procent	Antal mandat
2010	16,67	47
2014	20,3	23
2018	19,35	25

Källa: Reuters och NSD

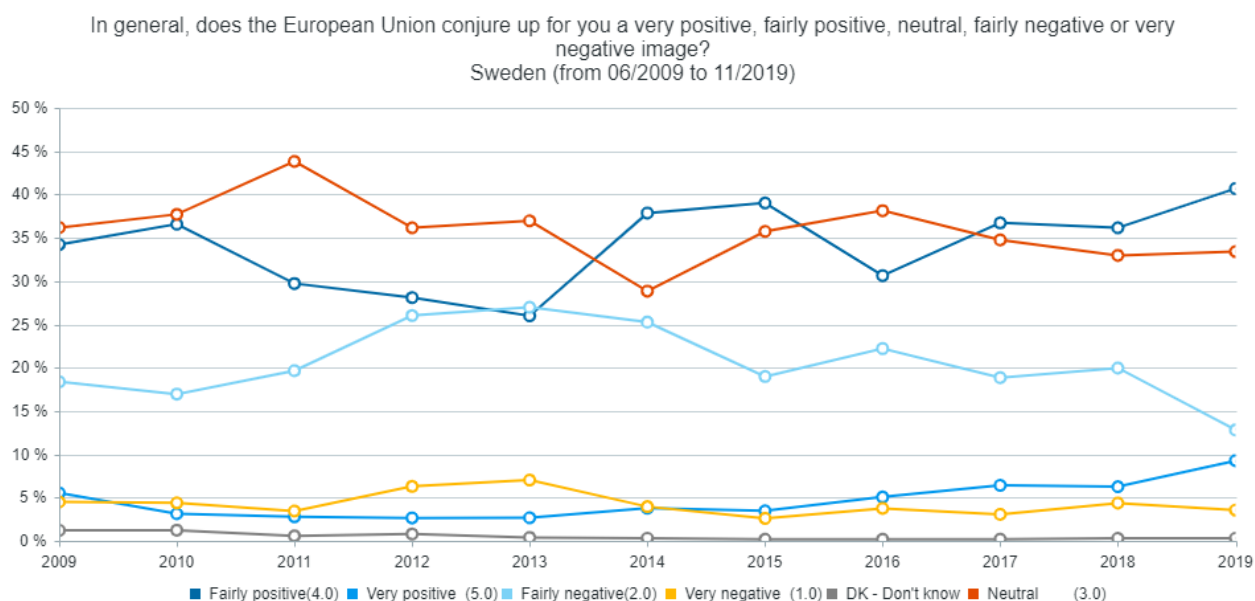
3.3 EU-opinion

Som indikatorer för EU-opinion använder denna uppsats sig av två olika opinionsmätningar hämtade från Eurobarometern mellan 2009-2019. Den första indikatorn är angående folks bild av EU som en helhet på en femfaldig skala från mycket negativa till väldigt positiv. Den andra angående hur nöjda folk är med hur demokratin fungerar i EU (Eurobarometern, 2020).

3.4 EU-opinion i Sverige

Den första indikatorn för Sverige presenteras i följande diagram:

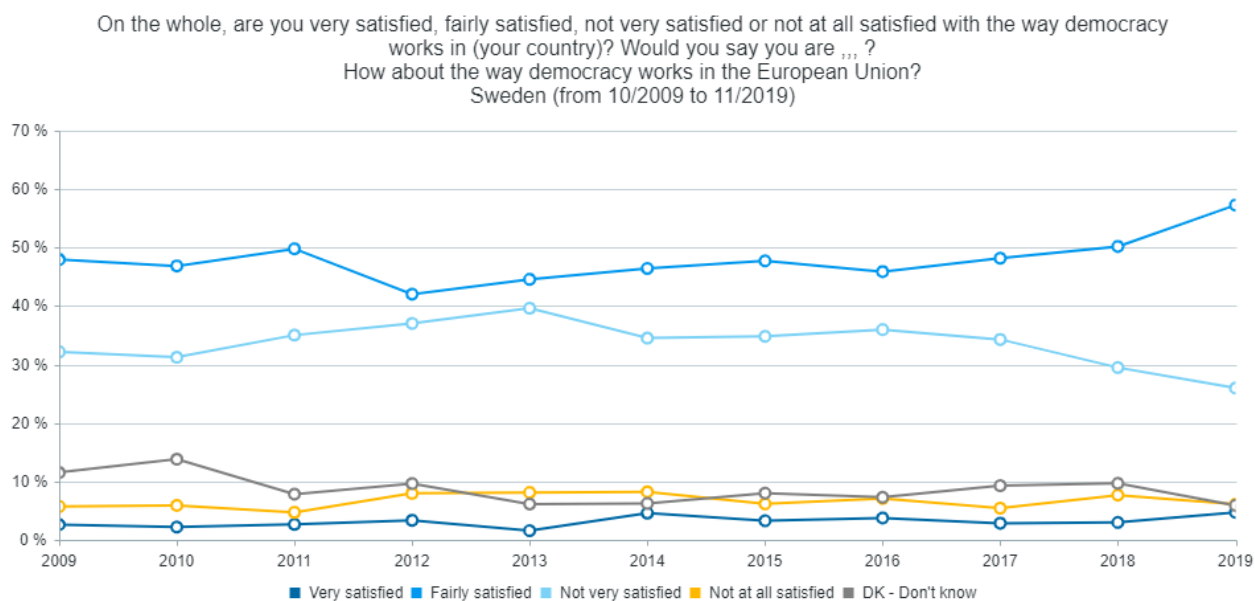
Tabell 1.1: Indikator 1 för Sveriges EU-opinion

Trots viss fluktuation visar diagrammet på en generellt positiv eller neutral inställning till EU, med en viss nivå av negativitet. Vid en kortare analys kan det konstateras att både ”ganska positiv” och ”våldigt positiv” visar en uppåtgående trend, medan de negativa variablerna visar en nedåtgående trend (Eurobarometern, 2020).

Den andra indikatorn för Sverige presenteras i följande diagram:

Tabell 2.1: Indikator 2 för Sveriges EU-opinion

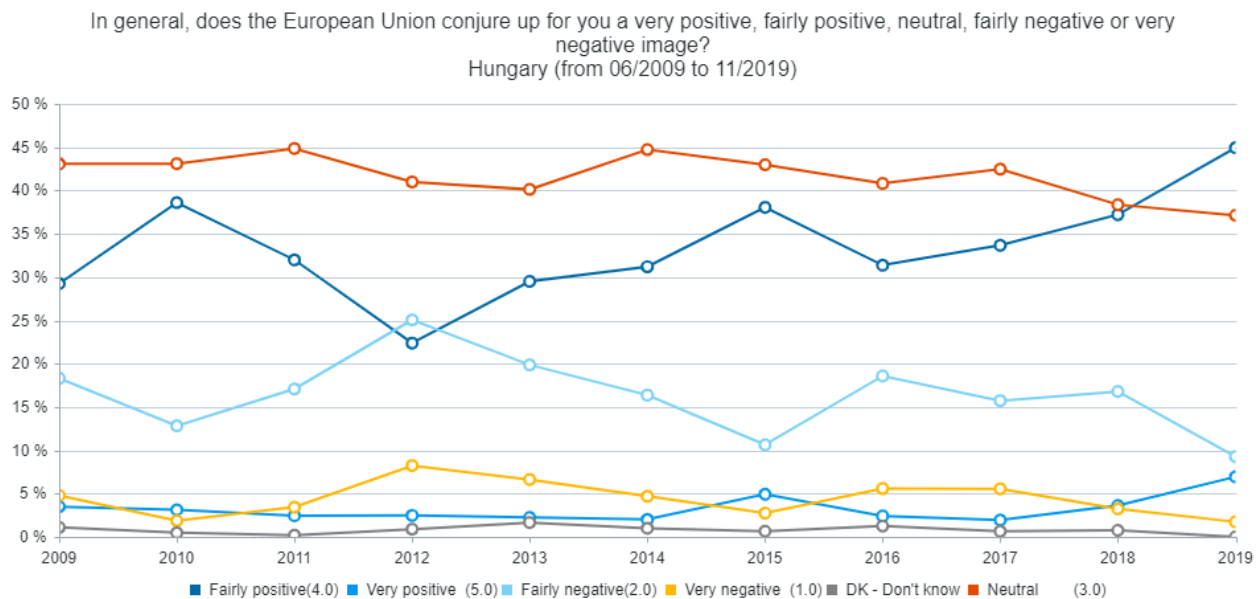
Även i denna indikator kan vi se en lätt uppåtgående trend för de mer positiva variablerna och en mer nedåtgående trend i de mer negativa, även om de mer extrema

variablerna båda visar mindre variation eller fluktuation än i den första indikatorn (Eurobarometern, 2020).

3.5 EU-opinion i Ungern

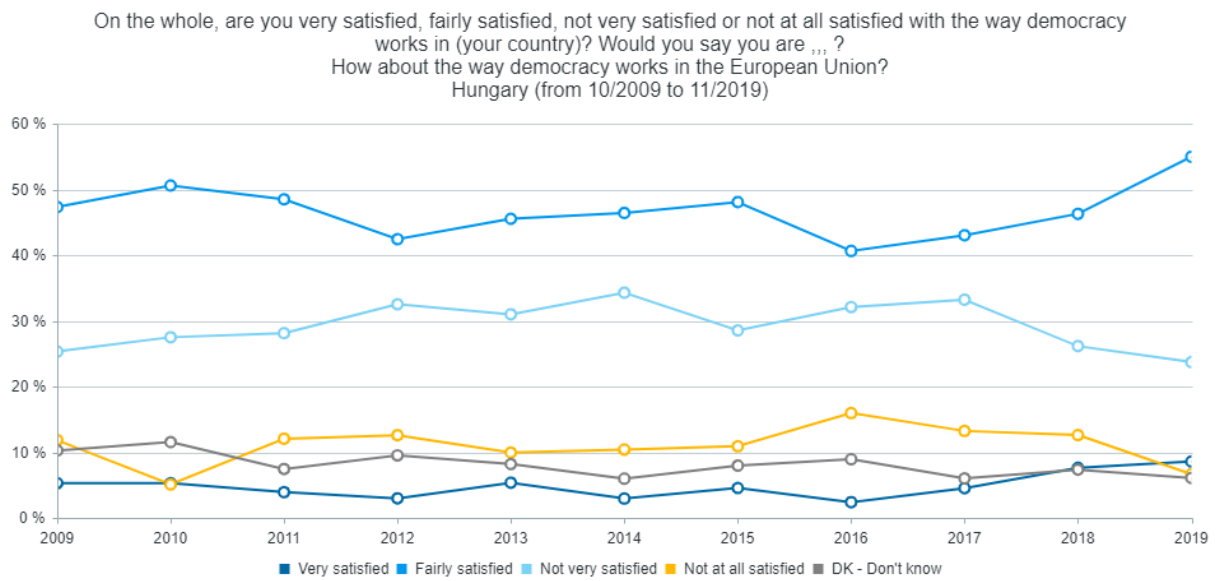
Den första indikatorn för Ungern presenteras i följande diagram:

Tabell 1.2: Indikator 1 för Ungerns EU-opinion

I likhet med de svenska opinionsmätningarna visar de mer positiva variablerna i indikator 1 en uppåtgående positiv trend, medan de negativa visar en nedåtgående trend. Andelen neutrala svar är aningen högre i Ungern jämfört med Sverige, men uppvisar annars liknande stabil trend, där den svenska är aningen mer skiftande (Eurobarometern, 2020). Den andra indikatorn för Ungern presenteras i följande diagram:

Tabell 2.2: Indikator 2 för Sveriges EU-opinion

Mönstret för uppåtgående trend för de mer positiva variablerna och nedåtgående för de mer negativa upprepar sig här, med en högre svarsfrekvens för de mest extrema delarna av spektrumet än i de svenska mätningarna (Eurobarometern, 2020).

4 Analys

I följande stycke kommer jag att presentera min analys av det kausala sambandet mellan tillväxten av högerextrema partier och EU-opinion. Analysen kommer att delas in i tre delar för att underlätta för analysarbetet. I den första delen kommer jag att kortfattat återkoppla till den bakomliggande metodologi och teori som ligger till grunden för den kommande analysen. Den andra delen kommer att bestå av att bryta ner de utvalda opinionsindikatorerna i positiva och negativa svarsvariabler för att kunna härleda och identifiera de förväntade empiriska konsekvenserna. Slutligen kommer jag i den tredje delen att resonera kring huruvida de identifierade empiriska konsekvenserna överensstämmer med vad som kunnat förväntats av vår hypotes.

4.1 Metod och teori

4.1.1 Metod

Analysen bygger på en hypotetisk-deduktiv metod, vilket innebär att vi först har utgått från en hypotes, ur vilken vi har härleder ett antal empiriska konsekvenser som gäller eller borde gälla om vår hypotes är sann. Vi genomför därefter en empirisk analys av de empiriska konsekvenserna, varefter vi kan konstatera ifall hypotesen stämmer eller inte. Kort sammanfattat blir vår metodologi följande:

1. Hypotes,
2. Härledning av empiriska konsekvenser som gäller om hypotesen är sann,
3. Empirisk prövning av konsekvenserna,
4. Slutsats för om hypotesen har stöd eller inte (Teorell – Svensson, 2007, s. 50).

Uppsatsens grundläggande hypotes är att där finns ett kausalt samband mellan tillväxten av högerextrema partier och länders EU-opinion. Den kausala riktningen för sambandet är till

en början okänt, men genom logisk deduktion kan vi identifiera ett antal faktum, samt göra vissa antaganden som är mer sannolika än inte gälla för vår hypotes. Det första vi kan konstatera är att om vår hypotes stämmer och det finns ett kausalt samband mellan tillväxten av högerextrema partier och EU-opinion så kan detta samband vara i form av att EU-opinion påverkar tillväxten av högerextrema partier eller tvärtom. Det andra vi kan konstatera är att sambandet kan vara positivt eller negativt, antingen leder en ökning av det ena till en ökning eller minskning i detta andra eller tvärtom. Utifrån detta kan vi konstatera upp ett schema för tänkbara utkomster eller empiriska konsekvenser som gäller vid olika tänkbara samband:

- 1) Om EU-opinion påverkar tillväxten av högerextrema partier borde:
 - a) En ökning av EU-opinion ge en ökning i tillväxten eller;
 - b) En ökning i EU-opinionen ge en minskning i tillväxten eller;
 - c) En minskning i EU-opinion ge en ökning i tillväxten eller;
 - d) En minskning i EU-opinionen ge en minskning i tillväxten.
- 2) Om tillväxten av högerextrema partier påverkar EU-opinionen borde:
 - a) En ökning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen;
 - b) En ökning i tillväxten ge en minskning i EU-opinionen;
 - c) En minskning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen;
 - d) En minskning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen.

I uppsatsens metoddel konstaterade vi att det i frågan föreligger ett "hönan-eller-ägget"-dilemma i frågan om frågeställningens kausala riktning. Ovanstående schema ger oss de potentiella möjligheterna, genom vilken den kausala riktningen kan föreligga, med antagandet att vår hypotes att där finns ett kausalt samband mellan de två variablerna. Samtliga av dessa är möjliga empiriska konsekvenser om vår hypotes stämmer. På grund av att uppsatsen mål att identifiera den kausala relationen mellan högerextremism och EU-opinion kommer samtliga av dessa att tas i åtanke vid den empiriska prövningen av konsekvenserna. Samtidigt kan vi säga att somliga av ovanstående konsekvenser kan framstå som mer sannolika än andra, utifrån den bakomliggande teorin för vad som kännetecknar och utmärker ett högerextremt parti.

I tidigare kapitel har vi redan konstaterat att det skett en ökning för högerextrema partier i de två utvalda länderna. Sverigedemokraterna har över den utvalda tidsperioden ökat sin andel i nationell lagstiftning, samtidigt som tillkomsten av Jobbik har get en större andel av högerextrema partier i ungerska parlamentet. På grund av detta är det för studien inte möjligt att vi kommer kunna se schemaresultatet i 2c och 2d som presenterats ovan.

4.1.2 Teori

I uppsatsens teoridel har vi konstaterat hur högerextrema partier kan klassificeras efter en rad olika kriterier och karaktäriserande drag. För uppsatsens ändamål har högerextrema partier klassificerats och identifierats utifrån deras nationalism, populism, uppdelning mellan radikalism och extremism, samt deras euroskepticism. Det kanske viktigaste draget för vår frågeställning är deras euroskeptiska natur. Detta eftersom det låter oss göra ett antal logiska antaganden för hur det kausala sambandet mellan högerextremism och EU-opinion ser.

Utifrån konceptet att högerextrema partier är mer sannolika att vara kritiska eller skeptiska till europeisk integration och därigenom EU kan vi dra följande gissningar för hur det kausala sambandet mellan våra X- och Y-variabler borde se ut. Om högerextrema partier formar opinionen är det mer sannolikt att en ökning för högerextrema partier borde resultera i en minskning i opinionen för EU. Detta eftersom de högerextrema partierna därigenom formar opinionen att mer sammanfalla med sina egna ideologiska värderingar. Om tvärtom är fallet att EU-opinion formar framgången eller tillväxten för högerextrema partier, borde vi se att en ökning i EU-opinionen borde ge en minskning i framgången för högerextrema partier i och med att väljarna väljer alternativ som mer överensstämmer med deras värderingar.

Om vi därför återgår till det schema som vi tagit fram ovan:

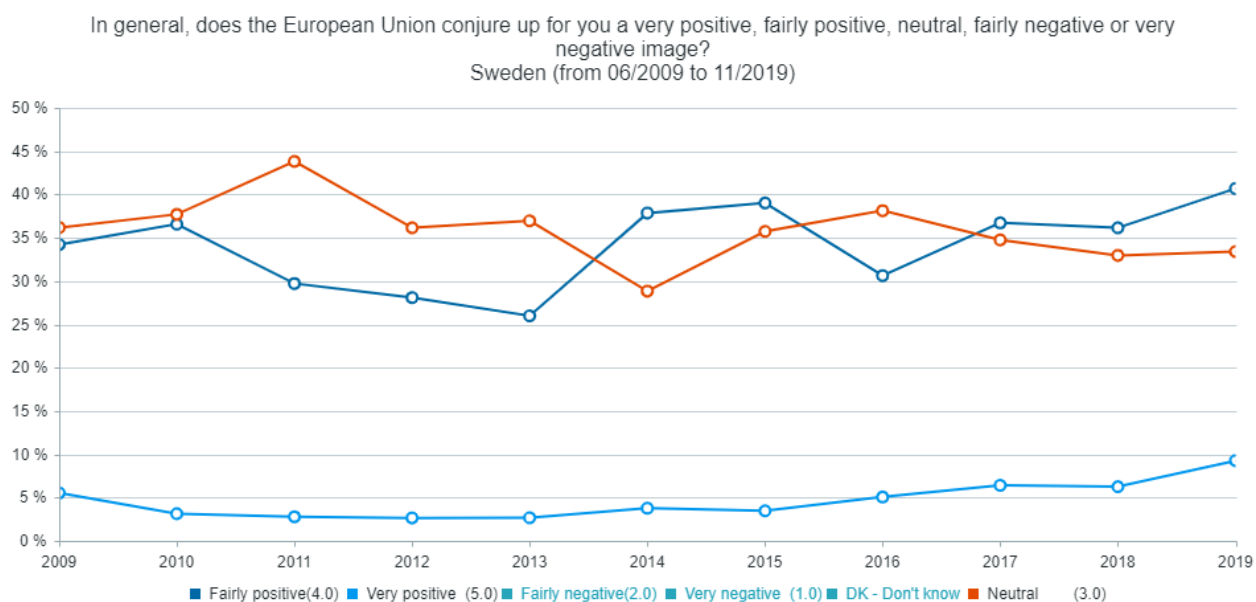
- 1) Om EU-opinion påverkar tillväxten av högerextrema partier borde:
 - a) En ökning av EU-opinion ge en ökning i tillväxten eller;
 - ~~b) En ökning i EU-opinionen ge en minskning i tillväxten eller;~~
 - c) En minskning i EU-opinion ge en ökning i tillväxten eller;
 - ~~d) En minskning i EU-opinionen ge en minskning i tillväxten.~~
- 2) Om tillväxten av högerextrema partier påverkar EU-opinionen borde:
 - a) En ökning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen;
 - b) En ökning i tillväxten ge en minskning i EU-opinionen;
 - ~~e) En minskning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen;~~
 - ~~d) En minskning i tillväxten ge en ökning i EU-opinionen.~~

Utifrån vad som diskuterats ovan kan vi konstatera att det är mer sannolikt utifrån de antaganden vi kan göra från den teoretiska bakgrunden att de understrukna alternativen är mer sannolika att gälla för det kausala sambandet, medan de ommarkerade fortfarande kan förekomma men hade avvikit från det förväntade resultatet.

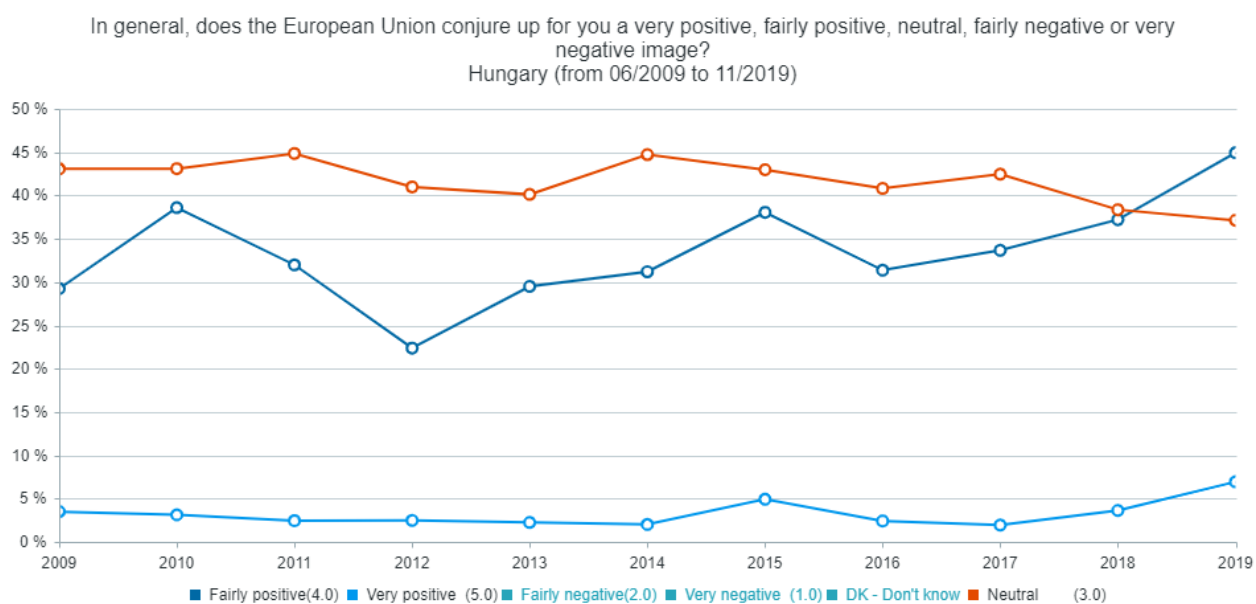
4.2 Empirisk prövning av konsekvenserna

Empiriskt har vi i uppsatsen visat att det för båda empiriska indikatorer förekommer en uppåtgående trend när det kommer till EU-opinion. Denna trend blir tydligare när vi väljer att exkludera de negativa svarsalternativen ur våra tabeller enligt följande:

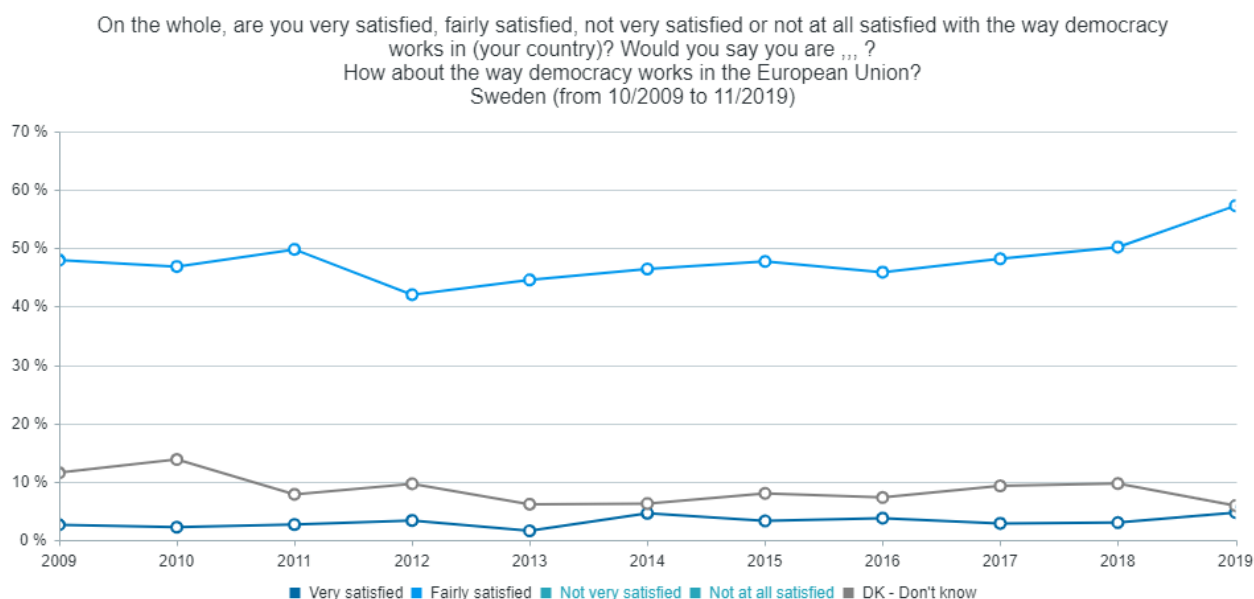
Tabell 3.1: Indikator 1 för Sveriges positiva EU-opinion

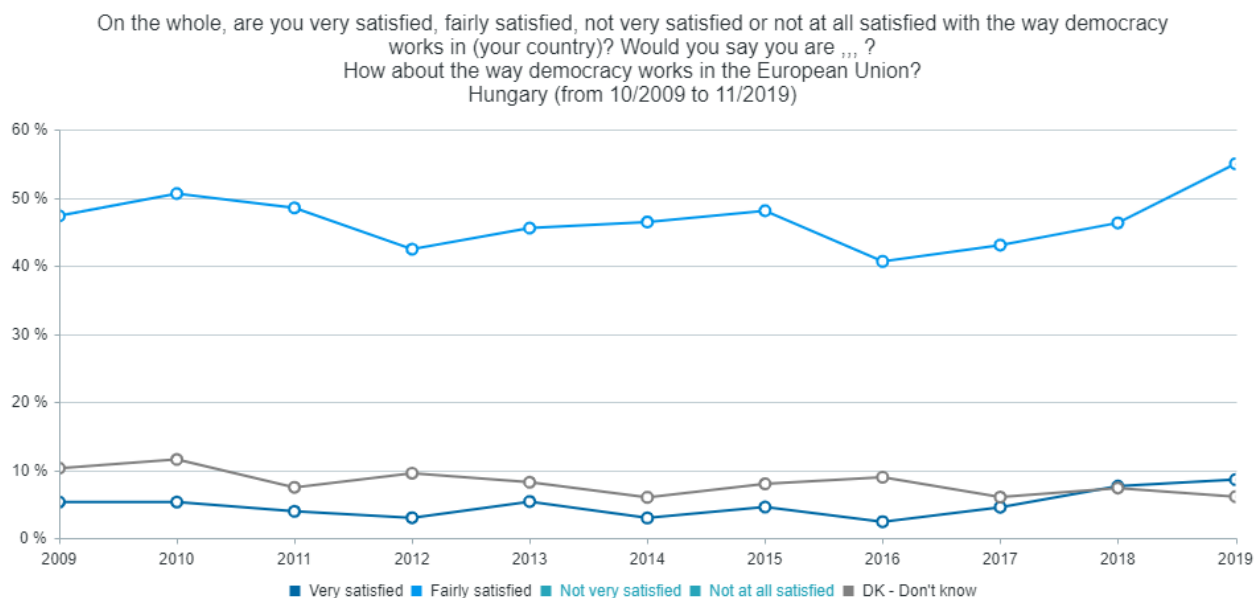
Tabell 3.2: Indikator 1 för Ungerns positiva EU-opinion

Tabell 4.1: Indikator 2 för Sveriges positiva EU-opinion

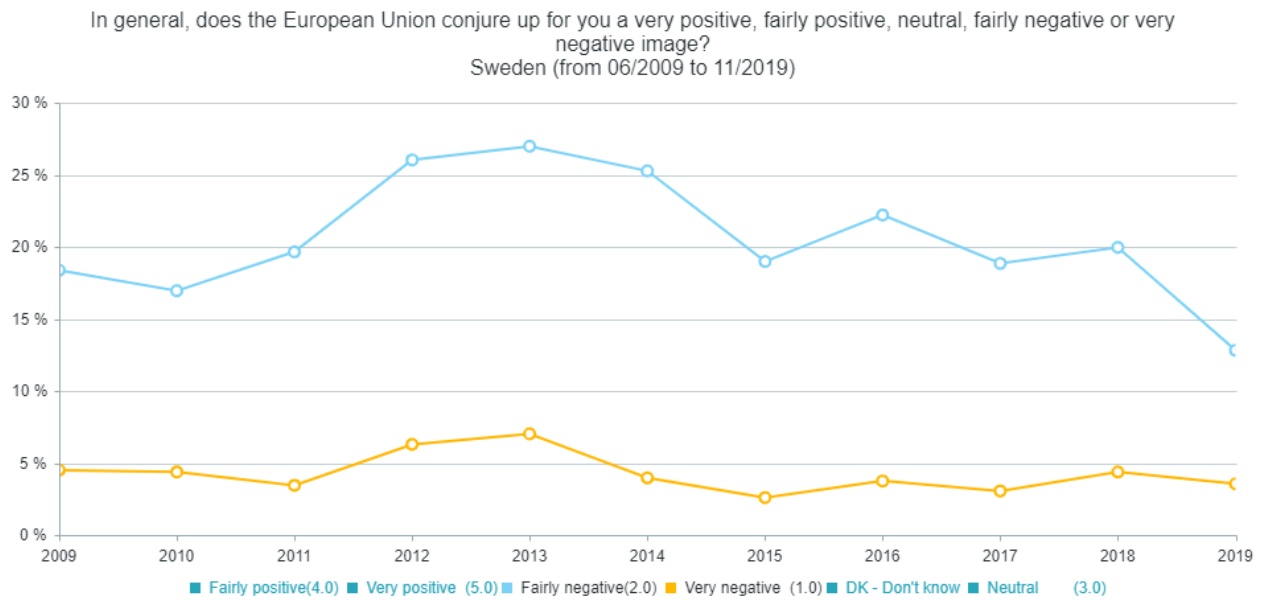

Tabell 4.2: Indikator 2 för Ungerns positiva EU-opinion

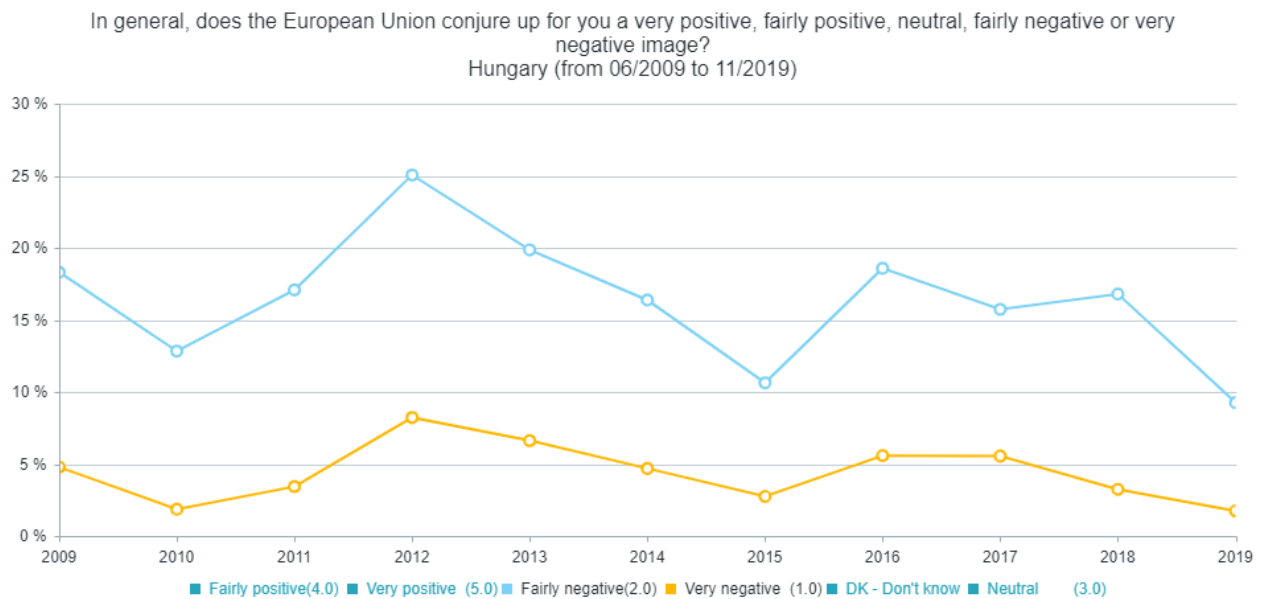

Det mest intressant vi kan konstatera när vi tittar på enbart den positiva opinionen för EU är att både länderna uppvisar en direkt minskning i allmän opinion i efterföljden av valet 2010, vilket är när två av våra tre högerextrema partier först tar sina första mandat i nationell lagstiftning. Denna trend verkar sedan hålla sig negativa de första två till tre åren för att sedan sakta återhämta sig och gå över i en mer positiv trend. Detta ses tydligast i indikator 1, men är även synbart i indikator 2. Detta kan vidare bekräftas med liknande resultat när vi väljer att titta på utvecklingen för de negativa svarsalternativen:

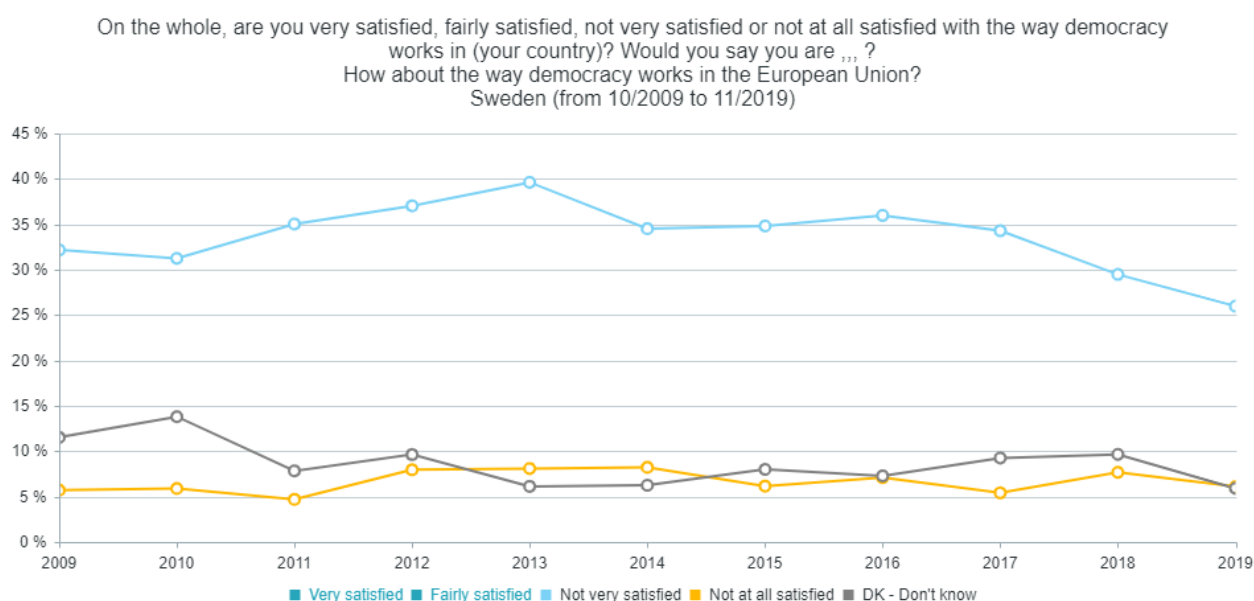
Tabell 5.1: Indikator 1 för Sveriges negativa EU-opinion

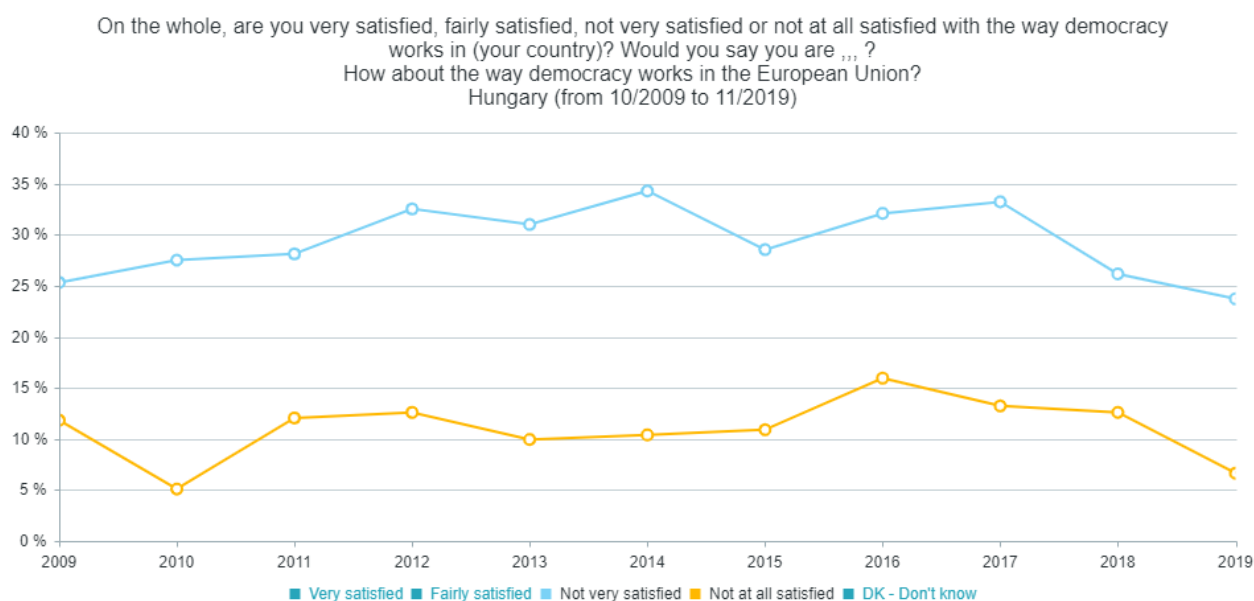
Tabell 5.2: Indikator 1 för Ungerns negativa EU-opinion

Tabell 6.1: Indikator 2 för Sveriges negativa EU-opinion

Tabell 6.2: Indikator 2 för Sveriges negativa EU-opinion

Även här kan vi konstatera att ökningen av negativa svar för de flesta av tabellerna påbörjar en positiv trend i samband med valresultatet 2010. Den största skillnaden verkar vara att övergången från en positiv till negativ trend är fördröjd med ett till två år från 2012–2014.

Sammanfattningsvis verkar finnas ett tidsperspektiv i frågan kring det kausala sambandet mellan högerextremism och EU-opinion. Tillträdet av högerextrema politiska partier i lagstiftning verkar kortsiktigt leda till en försämring eller sjunkning i allmän EU-

opinion. Detta följs dock av att på sikt ändras trenden till en mer positiv utveckling, vilket skär sig från de förväntade empiriska konsekvenserna.

I tidigare stycke konstatera vi att de två mest sannolika konsekvenserna för vår hypotes borde vara att en ökning i högerextrema partier leder till en minskning i EU-opinionen, alternativt att en minskning i EU-opinion borde ge en ökning för högerextrema partier och på kort sikt verkar dessa konsekvenser vara sanna. Både länderna visar att i inträdesfasen av högerextremism i nationell lagstiftning matchas av en minskning i positiv EU-opinion till fördel av mer negativa åsikter. Däremot på längre sikt verkar det var annorlunda. Efter inträdesfasen och i samband med partiernas faktiska tillväxt går den negativa trenden över till att bli positiv.

4.3 Sammanfattning

Analysen är genomförd i enlighet med en hypotetisk-deduktiv metod. Vi har utgått från hypotesen att där finns ett kausalt samband mellan tillväxten av högerextremism och EU-opinion. Utifrån detta har vi kunnat konstatera ett antal empiriska konsekvenser som om vår hypotes är sann borde gälla. Genom logiskt resonemang, samt analys av det empiriska materialet har vi kunnat utesluta ett flertal av de tänkbara empiriska konsekvenserna och nått fram till fyra olika empiriska konsekvenser som är tänkbara för vår fallstudie, varav två borde framstå som mer sannolika än de andra, baserat på vår teoretiska bakgrund.

Genom den empiriska analysen har vi kunnat konstatera att våra två mer sannolika empiriska konsekvenser föreligger och stämmer i de två utvalda fallen på kort sikt, men att på en längre sikt övergår sambandet till att överensstämma med de två mindre förväntade konsekvenserna. På kort tid verkar tillkomsten av högerextrema partier i riksdagen ge en minskning i EU-opinion, medan på längre sikt går opinionen över till att bli allt mer positiv, trots den fortsatta tillväxten av de högerextrema partierna.

Vi kan vidare konstatera att det råder viss skillnad i EU-opinionen i de två länderna innan tillträdet av högerextrema partier i nationell lagstiftning. Indikatorerna visar på varierande trend för EU-opinionen innan tillträdet, där somliga visar positiv och andra negativ trend. Tillträdet av högerextrema partier i nationella lagstiftningsorgan är den gemensamma nämnaren för samtliga indikatorer, vilket låter dra slutsatsen att det är mer sannolikt att tillträdet av högerextrema partier formar EU-opinionen, än tvärtom. Om samtliga indikatorer

hade visat på liknande trender innan tillträdet hade det kunnat vara annorlunda. Samtidigt på grund av uppsatsens utvalda tidsbegränsning är det möjligt att länderna skulle kunna ha en långtgående negativ trend som bidragit till de högerextrema partiernas tillväxt.

5 Slutsats

Uppsatsens slutsats är att vi kan konstatera ett kausalt samband mellan tillväxten av högerextrema partier och EU-opinion. På kort visar fallstudien på att tillträdet av högerextrema partier i nationella lagstiftningsorgan leder till en negativ trend för EU-opinionen. Efter tillträdesfasen övergår denna trend till att bli en positiv trend med ökande opinion för EU, trots fortsatt tillväxt av högerextrema partier. Studien visar också på att den kausala riktningen för högerextremism och EU-opinion pekar på att högerextrema partier påverkar ett lands EU-opinion, snarare än att EU-opinionen påverkar tillväxten av högerextrema partier.

6 Diskussion

Syftet med uppsatsen har varit identifiera det kausala sambandet mellan tillväxten av högerextrema politiska partier och EU-opinion. Det resultat som framkommit i studien visar på att det finns ett samband mellan tillträdet av högerextrema partier och en negativ trend i EU-opinion på kort sikt, som sedan på längre sikt övergår i en mer positiv trend. Till skillnad från de förväntade resultaten verkar det kausala sambandet mellan de två förändras över tid, även om högerextrema partier på kort sikt verkar dra ett lands EU-opinion mot mer negativa åsikter verkar förändringen på lång tid vara mer positiv.

Uppsatsens mål och syfte har varit att identifiera snarare än att undersöka de potentiella konsekvenser sambandet har haft på verkligheten. Slutsatsen att högerextrema partier ger en kortsiktig minskning i EU-opinion, för att sedan övergå till en mer positiv trend öppnar upp för en lång rad med möjliga följdfrågor och potentiella studieområden. Vad beror övergången från negativ till positiv trend på? Har denna förändring en effekt på hur högerextrema partier väljer att positionera sig själv mot eller för EU? Även om studien verkar visa på att högerextrema partier påverkar EU-opinionen snarare än tvärtom finns fortfarande möjligheten att EU-opinionen i efterhand kommer att påverka de politiska partierna. Om partierna märker att EU-opinionen blir allt mer positiv, tar de avsteg från tidigare ståndpunkter eller väljer de att cementera sin euroskepticism?

En ytterligare fråga som uppstått under studien gång är vilken påverkan Brexit och dess efterföljd har haft på länders EU-opinion. Under analysen delen framstod det under en period som möjligt att förändringen från negativ till positiv trend skulle kunna vara en konsekvens av Brexit. Vid närmare studier verkar detta inte vara fallet eftersom övergången till positiv trend skett ett till två år innan Brexit-omröstningen. Det är dock inte omöjligt att Brexit-övergången skulle kunna förklara vissa tillfälliga sjunkningar i ländernas EU-opinion runt 2016, men detta förändrar inte trend överlag.

På sikt hade detta varit intressant att se vidare studier på relationen mellan högerextremism och EU-opinion. Området är vidöppet för mer förklarande eller teoriformande studier kring relationen mellan dessa två fenomen.

.

Referenser

Litteratur

- Blatter, Joachim & Haverland, Markus (2012). *Designing Case Studies: Explanatory Approaches in Small-N Research*. Basingstoke: Palgrave MacMillan
- De Vries, C. E. (2018) *Euroscepticism and the future of European integration*. First edition. Oxford University Press
- Golder, Matt. (2016) *Far Right Parties in Europe*, in *Annual Review of Political Science*. Vol. 19:477-497 (Volume publication date May 2016)
- Lazaridis, G. et al. (2016) *The Rise of the Far Right in Europe. Populist Shifts and ‘Othering’*. Palgrave Macmillan UK.
- Muis, J. and Immerzeel, T. (2017) ‘Causes and consequences of the rise of populist radical right parties and movements in Europe’, *Current Sociology*, 65(6), pp. 909–930.
- Mudde, C. (1993). *The war of words, defining the extreme right party family*. Wesley European Politics.
- Mudde, C. (2019) *The far right today*. Polity Press
- Murer, J. S. (2015) ‘The Rise of Jobbik, Populism, and the Symbolic Politics of Illiberalism in Contemporary Hungary’, *Polish Quarterly of International Affairs*, 24(2), pp. 79–102.
- Rajcsányi, Gellért, *Viktor Orbán’s Hungary: Orbanist Politics and Philosophy from a Historical Perspective*, Political Change. 2020.
- Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Vasilopoulou, Sofia. (2018). *Far Right Parties and Euroscepticism: Patterns of Opposition*.

Webbresurser

CIA World Factbook – Sweden, 2020.

Hämtad från: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

- 2020-08-16

Europaparlamentet – *Eurobarometer*, 2020.

Hämtad från: <https://www.europarl.europa.eu/sweden/sv/information-och-material/eurobarometer.html> - 2020-08-16

Nationalencyclopedin – *Sverigedemokraterna*. 2020.

Hämtad från: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/sverigedemokraterna> - 2020-08-16

Nationalencyclopedin – *Jobbik*. 2020.

Hämtad från: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/sverigedemokraterna> - 2020-08-16

Nationalencyclopedin – *Fidesz*. 2020.

Hämtad från: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/sverigedemokraterna> - 2020-08-16

NSD – Norsk Senter for Forskningsdata. *Hungary – elections*. 2010.

Hämtad från: https://nsd.no/european_election_database/country/hungary/ - 2020-08-16

Reuters – *Hungarian election*. 2020.

Hämtad från: <http://fingfx.thomsonreuters.com/gfx/rngs/HUNGARY-ELECTION/0100619X2QP/index.html> - 2020-08-16

SD 2014 – Sverigedemokraternas partiprogram, 2014.

Hämtad från: <http://partiprogram.se/sverigedemokraterna> - 2020-08-16

SD 2019 – Sverigedemokraternas EU-valplattform 2019, 2020.

Hämtad från: <https://sd.se/dokument/> - 2020-08-16

Valmyndigheten 2010 – Valresultat 2010, *Val till riksdagen – Röster*.

Hämtad från: <https://data.val.se/val/val2010/slutresultat/R/rike/index.html> - 2020-08-16

Valmyndigheten 2014 – Valresultat 2014, *Val till riksdagen – Röster*.

Hämtad från: <https://data.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/index.html> -

2020-08-16

Valmyndigheten 2018-Valresultat 2018, *Val till riksdagen – Röster*.

Hämtad från: <https://data.val.se/val/val2018/slutresultat/R/rike/valda.html> - 2020-08-16

Tabeller

Eurobarometer- Satisfaction with EU democracy, *How about the way democracy works in the European Union*, 2020.

Hämtad från:

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Chart/getChart/themeKy/2/groupKy/228> - 2020-08-16

Eurobarometern – Image of the European Union, *In general, does the European Union conjure for you a very positive, fairly positive, neutral, fairly negative or very negative image?* 2020.

Hämtad från:

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Chart/getChart/themeKy/19/groupKy/102> - 2020-08-16